Lífið í veði gegn athugaleysi á smámununum.

Allir menn nær undantekningarlaust
…urkenna dýrmæti lífsins, því næmari
…l finning, og ~~þá~~ því ljósari grein sem einstak-
…ingurinn gjörir sjer fyrir hinum æðsta
…g sannasta tilgangi lífsins, því ríkari
…r meðvitundin um hve dýrðleg, dásamleg,
…g ósegjanlega sæla og blessunarrík
…ðs gjöf lífið er, manninum, allt frá
byrjun og um alla komandi tíð, tak-
markaða, og ótakmarkaða. Að því snertir
hina sjálfráðu kappkostun mannsins,
þá getum vjer því í sannleika, ekki óskað
hver öðrum nokkurrar þeirrar óskar sem
í eðli sínu er hinni hærri, og göfugri,
og í afleiðingum sínum sannblessunar
ríkari fyrir fjelagsheildina, og einstak-
lingunum sjálfum, heldur en þess, að hann

leggi hið mesta kapp á að skilja sem bezt
tilgang lífsins. Öllum oss er þörf á slíkri
ósk. Allir erum vjer ófullkomnir, og þó
öllum að meira eða minna leyti ákunn
þessi dýrmæta sannindi, en eg vona
og vil líka með öruggri sannfæringu
mega segja að öllum oss nú þegar, að einhverju
leyti, meira eða minna, sje ~~oss~~ þetta ljóst
dýrmæti lífs vors, og til þeirrar almennu
meðvitundar vorrar vil jeg svo benda spurn
ingunni: Hvenær höfum vjer leyfi til
að stofna lífi voru í hættu?, og hvenær
höfum vjer það ekki? — Eg efast ekki
um, að öllum oss skiljist, að þrátt fyrir
dýrmæti lífsins, þá geti þó þau tilfelli
viðborið á lífsleið vorri, að oss sje skylt
að helga, og það sjálfum oss eða öðrum
blessunarríkast að breyta þannig, að jafn
lífsleiðin geti með því endst, og lífinu sje
fórnað, og án þess hefir sje farið langt úti
það við telja viðfangsefni, þá finnur hið

óspillta eðli vort til þess að jafnvel hina
stærstu og dýrmætustu fórn eigum vjer ætíð að
vera við búnir að leggja fram í þjónustu
hins æðsta og háleitasta: Guðs, samvizkunnar
og trúar bræðranna, í þjónustu föðurlandsins
vors og þjóðar, já jafnvel í þjónustu eins
eða fárra manna þeim til frelsunar
ef vjer finnum að þeirra líf er meira
virði þeim eða öðrum, en vort líf oss,
eða öðrum (~~vort~~ líf). Oss getur eptir vora
vitund eðli, verið þetta þung skylda, en það
getur haft mjög mikilvæga þýðingu til
góðs fyrir hvern einn, að athuga hve mikið
þrek hann hefði til þess, virkil. að gjörast
í fyllsta merkingu píslarvottur skyldu
rækninnar hvenær sem hún kynni að
krefjast þess, og með hverja hætti; og um
leið og oss ber að kappkosta að bæta úr
því sem á kynni að vanta, þá kemur
fljótt í sambandi við það fram tilfinning
fyrir því, hve mikil skylda það er oss að

varðveita líf vort, frá öllu því er svipt get-
hinn sönnu skyldu þjónustu þess, og þjen-
ingunni: Hvernær megum vjer <u>ekki</u> farga
lífi voru, (og í því kemur fram hin skyldu-
bundna og göfuga lífsvarðveizla), getum vjer
því svarað með mörgu móti, en jeg nefni
aðeins fernt. <u>1</u>. Vjer höfum ekkert leyfi
til að stofna lífi voru í hættu, þegar enginn
getur notið neinnar blessunar af því.
Því sje fórnað, eins og með því að ganga að
bersýnilegu lífshættu, ef til vill mest til að
sýna öðrum að vjer sjeum ekki hræddir við
dauðann. Slíkt kæruleysi á ekkert skylt
við hugrekki, heldur sýnir að eins gráthlægilegt
skilningsleysi á tilgangi lífsins, lítilsvirð-
ingu á kröfum skyldunnar, og svívirðilega
fyrirlitningu á gjafara lífsins.
<u>2</u>. Vjer megum ekki vísvitandi spilla
lífi voru, og stytta það með skaðlegum lifn-
aðar háttum, með hverjum helzt hætti
sem er. Með því, fótumtroðum vjer einnig hina helgu

skyldu, og sýnum að vjer erum þrekslausir
þrælar girnda vorra. —
<u>3</u> Vjer megum vitanlega heldur ekki viljandi
svipta oss sjálfa lífinu; þar kemur á hæsta
stigi fram þrekleysi, og vanþekking á kröfum
skyldunnar og tilgangi lífsins. Þó megum vjer
ekki dæma þá aumingja er það gjöra, því oss
ber ekki dómurinn, og enginn veit heldur
hvað honum kann sjálfum að mæta á
lífsleiðinni, að ekki dæmi hann sjálfan
sig. Athugum það óbætanlega tjón er maður-
inn þannig vinnur sjálfum sjer, og um-
fram, að enginn maður getur verið aum-
kunarverðari en sjálfsmorðinginn síð-
ustu tímana, þar sem hræðilegt stríð
hlýtur að standa á milli lífsviljans og ástæða
er þannig valda. —
En svo kemur 4. atriðið, og það er það,
að oss á að vera alveg óþolandi að vita af
því, að vjer sjálfir fyrir kæruleysi og undan-
drátt á smámunum stofnum lífi voru

í þann hættu að nokkurn tíma mundi hætt við að yrði ~~lífi~~ ~~voða~~ oss að liftjóni, og þar jeg kominn að því er jeg sjerstakl. vildi gjöra að umræðu efni í þetta sinn, og af því jeg lít svo á, sem það sje einn þáttur í skyldum vorum að benda hver öðrum á hann sjer útthvað af því ótal marga sem slíkum voða getur í sjer falgið. Þetta atriði er að vísu í sjálfu sjer svo smávægilegt að jeg get jafnvel búist við að einhverjum lesara þyki í fljótu bragði ekki hafa verið ómaksins vert, að skrifa um það, en af því enjir dylst, ekki sú hætta sem af því getur stafað, og af því að hinn lyktinn að það barn stendur í svo nánu sambandi við vort daglegt líf, og einnig að mjer virðist, svo afar hægt að ráða bót á því, þá knúfi jeg því hjer. Þessi hætta er einmitt falin í hinni röngu tilhögun á reiðtygjasmíði vorri, er orsakar það að maður getur ekki verið viss um að losast við hestinn, ef hann einhverra hluta vegna

tapar jafnvæginu, og fellur af baki. Ef ein hverjum kynni að þykja þetta lítilsvert, þá ætti að nægja að benda til einstakra dæma er sanna að hjer, sem venulega hætta að ræða.

Jón Sigurðsson alþingis forseti á Gautlöndum, einn hinn allra mikilhæfasti og nýtasti maður nýtjándu aldarinnar endti líf sitt með þessum hörmulega hætti. Var síðast á ferð yfir Öxnadals-heiði. Fannst nokkrum sinnum af samferðamönnum sínum sem á undan voru ríðandi svo ásig kominn að hann var fastur með annan fótinn í ístaðinu, fótin allt höggvin og sundur tætt, líkaminn allblóðugur mörinn bratinn og sundurflakandi af sárunum, einkum andlitið og höfuðið og hestur einn nötrandi af afbæðinu, yfirkominn af þreytu og hræðslu standandi yfir húsbónda sínum, eptir að hafa þvælst til og frá þarna um óbyggðirnar, gras-

litlar og hrammgrjóttar með þessa við felldan
og þægilega byrði á eptir ~~dragi~~, sem sem
hefur með hinu skerandi neyðarópi og kvala
veini hins deyjandi manns komið skepn-
unni frá vita af afbotshræðslunni til,
leggja fram sína síðustu krapta til
að losast við byrðina. Enginn maður
getur sagt söguna, enginn var nærst
til að horfa á þennan voðalega sjónarleik
engin hjálp nje von um hjálp í auðn-
inni fyrir þennann grátlega hjálparþurfa,
engin von nema ef til vill sú að fá að
deyja sem fyrst frá þessu hörmul.
ástandi, deyja fyrir með bræðurnar ...
eptir lífdá að þeir frelsuðust frá slíkum
dauðdaga, fyrir svo átakanlegt dæmi.
Enn var hann með lífsmarki er hann
fanst, og það er sárasta og þyngsta áhyggj-
ingin, því honum fylgir vissan um að
hann hafi með vitandi háð dauðastríð
og orðið að þola með skynjun og tilfinningu

allt til viðir höggin og áföllin við skipskomm
og með höndlum klungur grjótsins á sínum
voðalega sárum. Það var ekki fyr en komið
var ofan í Bakkasel að hann gaf upp
öndina. Heilbrygd skynsemi getur vel
ímyndað sjer þennan gang atburðar-
ins, og er ekki ofprekt ljóst áður nær. Því
enginn annar getur fullkomlega gjört sjer
ljóst hvílíkar þessar litar, en allt bendir
til að þetta hafi átt að verða með svo
átakanlegum hætti að nægja skyldi til
að menn gjörðu að, en sorgleg reynsla
sannar að það hefur ekki tekist um þá
með alfri minni fóbrigði
og þetta engar leysi á atburðinn — nema
á afar litlum bletti landsins, gæti jeg
bent á miklu fleiri dæmi. Þannig var sama
sagan upp aptur vestur í Hnúavatnssýslu
fyrir nokkrum árum, nema maðurinn
fanst þar alveg óreiðar, dreginn yfir blóðu
að mig minnir, flettur klæðum og bakið
í einu sári, höfuðkúpan höggvin og brotin

þegar dæmin önnur gæti jeg nefnt, sem
fyrir sjer staka Guðs vernd urðu ekki ná-
vægar bendingar, um einn tíma lífs
blindingjanna fyrir hættunum. Eitt
af þeim svo nærri mjer sjálfum, að
varla gat nær verið, og hvöldum svo
en eitt bið síðast liðna sumar, um
mitt hjarna svo að segja við fætur
vora, hjerna í Hegranesinu og á Skag-
anum. Jeg er vissum að jeg skrifa
hjer til svo velhugsandi, tilfinninga-
ríkra og skyldurækinna lesenda, að
þeir sjái samlíkinguna, og vilji bæta
úr því — þessum voða atburðum geta
valdið, og að allir játi með mjer að slík
voða atvik sjeu ekki mörg saman-
borið við önnur slys og dauðsföll, þá
eru þau alltaf mörg, og meðan nokkur
þeirra ber við yfir allt landið, og hvað
sem dæmafjöldanum líður, þá sje
hver maður er fer ríðandi ferða sinna

að meira eða minna leyti, eptir atvikum
hátar hættunni, og þó einhver reiðmaður-
inn kynni að segja, að enginn sje of-
ætlun að sitja sjálfur og halda jafnvæginu
á hestbaki, og þeim sem ekki treysti
sjer til þess, sje best að hætta sjer aldrei
á bak, þá sanna slíkt orð ekkert annað
en reiðmannsskinleysi þeirra og van-
þekkingu í þeim sökum, og jeg segi það
hvorki mjer til hróss, nje öðrum til
lasts, að jeg þykist treysta mjer til að
sitja hest, á við hvern meðal mann
og detti mjer þó aldrei í hug slík
hreystiyrði, eða mætti jeg svo spyrja
hinn frægasta reiðmann, hve mikið
hann eigi eptir af stjórn á taumhaldi hestsins
og jafnvægi sjálfs sín, þegar hesturinn, á hrað-
ferð hrasar undir honum, og fleygir honum af
sjer í augnabliksveifan, hvort muni þá
ekki lettra riddaramenska flestra, og vissan
minka um að annaðhvort hann eða skepnan

eða hvorttveggja sje slysunum undirorpið
og hvers vegna er nú þetta? Af því liðið vorar
eru opt einkum vor og haust, og þó víða alla tíð ágrið
ferar, ef ekki stundum algjörlega veglausar, vegna
ótal (einkum íslenskra) jarðmyndunar, Kreppu-
þýfi og klakahlaupinum, mýrar sundunum og mör-
hrjónum, keldudrögunum og klungurgötunum á víxl
við annað betra er framtak fjörsins, hestur einn
er skepna er skikkað getur jafnvel á sljettri grund
auk heldur á öðrum slíkum leiðum.
Af því að vjer erum opt á ferð í myrkri,
af því oss vantar allt of opt varkárni, gætni, og
skynsamlega fyrirhyggju, af því vjer erum
opt ekki einráðir yfir færni, hræðslu, styrkni fjör
og fótfimi hestsins, og jeg verð að bæta við, af
því að vjer erum ekki ætíð algáðir. — Af því
enn fremur, að jafnvel hinir fótfimustu hestar
eða skepnur er skikkað getur fóta burðurinn
á sljettum völlum, auk þá heldur, fótfimari og öðrum lakari
og undir öllum vorri skilirðum. — Af þessu
öllu, er ríðandi manni slysa hættan yfirvofandi
og því fremur sem fleira er sameinað af þeim orsök-
um, en þetta eru allt afleiðingar sem því að eins
verða voðalegar, sjeu þær settar í samband við
þessa aðalorsök hættunnar, að geta ekki búist við
að verða laus við hættuna, nje heldur treyst neina
einstöku hestum þó þeir sjeu í sama sjettri alveg
ófælnir — til að hafa þá stilling og skynsemi bæga
í grandann til að bera, að standa kyrrir svo og svo
lengi meðan maðurinn er að losa sig, og sje því
ekki að treysta, þá er afleiðingin auðsæ.
Hjer verðum vjer því að fylgja þeirri
algildu reglu þegar afstýra skal afleiðing-
unum, að taka fyrir upptök orsakarinnar
og það er einmitt aðaltilgangur minn
með línum þessum, að benda á svo
auðvelda fyrirhafnarlitla og kostnaðar-
litla aðferð til þess að hverjum hugsandi
manni sje treystandi til að láta ekki lengur
dragast að framkvæma. Aðferðirnar
er afstýra hættunni geta verið með ýmsu
móti, og mis jafnlega hentugar, tek jeg aukatta

þá bugtu, en gefi hinni uns leid. –
1. Með því að hafa ætíð, aungvar ístaðsólar
að þær kljái strax að bíta, ef hesturinn fer
að draga manninn, þetta hefir aðeins hor-
lysingjanum, er una við að hafa allt í
ólagi; getur oft við önnur tækifæri orðið
mikils ógagns, er því litla betra en hafa engar
ólar, líkast mest þeirri skoðun, að bezt
sé að hafa stanghnífa ætíð bitlausa svo þeir bíti
ekki, og er svalmannlegasta úrræðið. –
2. Með því móti að hafa ístaðið á hjörum
um miðjar ólarnar, svo fóturinn
geti síðan farið í sjálfheldu, þetta kostar
talsverða fyrir höfn, gjörir ístöðin veikari,
til þess þyrfti að leggja niður öll sjálfgjörð
ístöð, og það sem verst er, getur aldrei orðið
óyggjandi vörn. –
3. Að hafa ístaðsskóinn á liðugum völtu
skála meginn í álmuendanum, þetta er
alla tryggara og öruggara bót, þó ekki nærri
óyggjandi, einkum fyrir stígvjelaða menn

Hefur að öðru leyti svipaða ákosti og hin fyrri,
og er óaðgengilig. –
4. Að hafa ístöðin opin, að utan aðeins afar-
litla bryggju uppi á ytri skóendanum.
Að öllu leyti er þetta heldur ekki öruggt,
hefur einnig þá ákosti að ístöðin eru dýrari
meira verk á þeim, veikari, og hætt við að
krækjast, einkum ef hesturinn er tryndur
eða rekinn. –
Þá er 5. aðferðin sú sem jeg legg aðal-
áherzluna á, sem þá aðferð sem hefur alla
kostina til að bera, og er bæði auðgerð og ódýr
og jeg álít með öllu óyggjandi afstýring
þessara voða slysa, hún er sú að láta ístaðs-
ólarnar að ofan liku í opnum járn-
lásum, svipuðum þeim er myndin sýnir
sem kemur á næsta opnu, það er mynd
af knatti (þó viðvaningslega sé gjörð)
með þannig opnum járn lásum
fyrir ístaðsólarnar sem ánstöðum
menn eru, sem betur fer farnir að brúka

Að aftan er lásinn skrúfaður í virkis fjölina og að framan í boga tána afentið. Neðri álman liggur ekki föst að dýnunni og lafinu. Þar ber ólarlykkjan á. Að aftan er afar lítið hespa á þolinmóð og opnast útá við, og verður að vera liðug. Fari maðurinn að dragast, tekur þungi hans þegar í ístaðsólina, hún dregst aftur á við, opnar lásinn, hleypur aftur úr og maðurinn laus með sama. Þetta er nú allt sem gjöra þurfum að gjöra í þessu efni. Þessir lásar ættu að fást hjá öllum hnakka- og söðlasmiðum, og nú veit eg heppileg að þeir fást hjá Popp kaupmanni og kosta 1,25.

Geta þá menn er gamla hnakka eiga keypt lása þessa og sett þá sjálfir á, eftir fyrirsögn smiðanna. Nýir hnakkar ættu engir að smíðast með öðru vísi útbúningi en sumum. Laumlitis söðlar fyrir þær stúlkur sem bundnar eru við það aflagi að hafa ístöð í fótaskarar stað.

Eg hefi nýlega átt tal um þetta við bæða

söðlasmiði vora, álíta þeir þetta óyggjandi ef menn hirði um að bera á lásana við og við, og halda þeim liðugum. Álíta vel hagt en þó lakara að setja þá á gamla hnakka í stað þess að sjá fyrir því strax. Eru þeir fúsir til þess báðir að brúka þá á hnakka og söðla fr. o. ef þeir ekki þurfi að bera þann aukakostnað er því fylgir, sem sje lása verðið, sem getur auðvitað

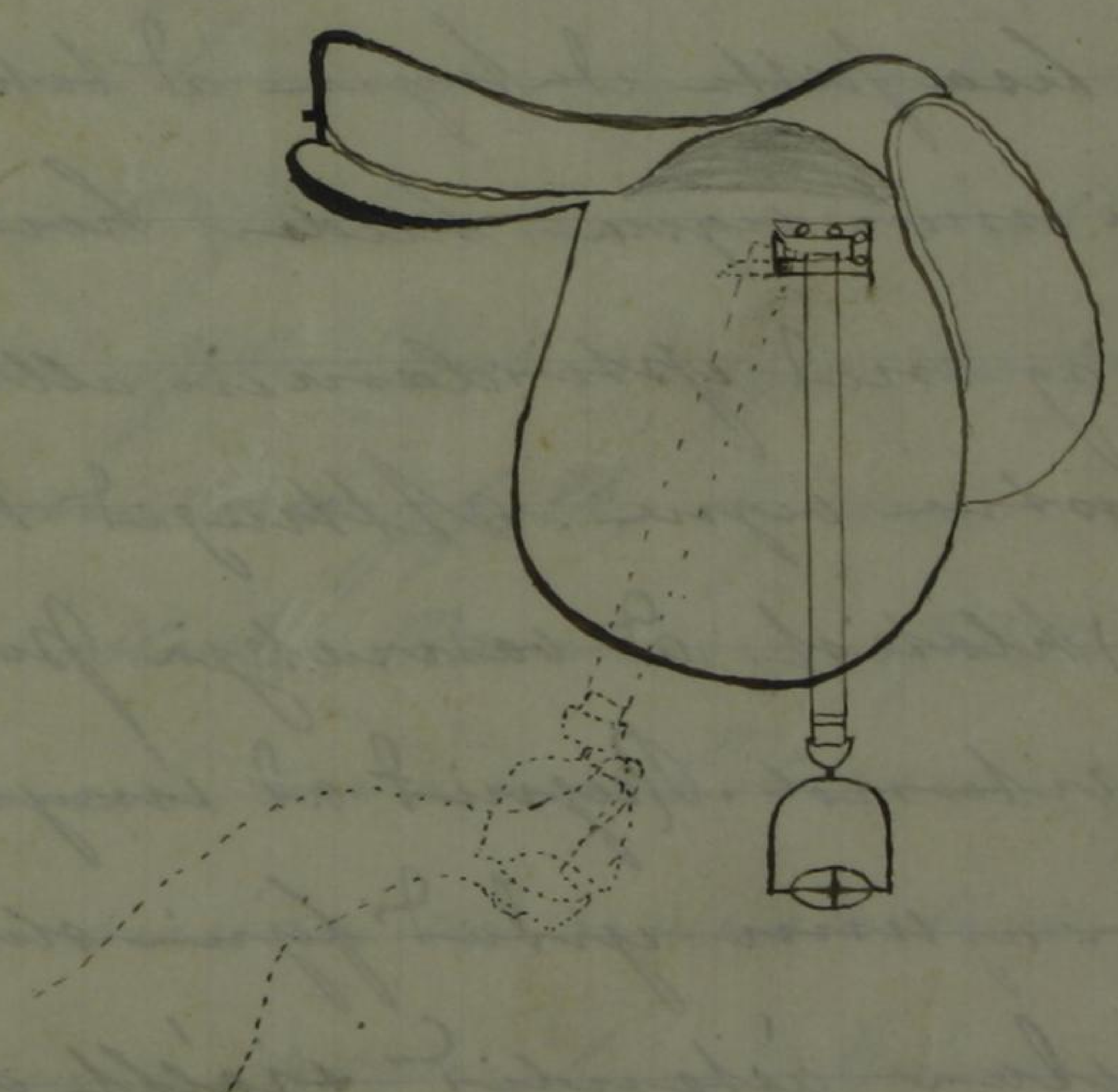

numið þá miklu, á tugum hnakka, en ekki er fregn frá að segja fyrir kaupendur að hingað til hefur þeim gengið <u>vel</u> að selja þá fáu hnakka þannig útbúna. Vonandi að mönnum fari að skiljast að slíkur út-

hlunningar er meira varðandi en lesand-
inn grunar. —

Þegar jeg nú loks læt ekki annað efni
sitja lengur fyrir því að birta hjer það sem
hefi að segja viðvíkjandi þessu litla en þýðing-
mikla atriði sem svo er auðvelt að bæta úr, þá
vona jeg að það hafi æskilegan árangur, og
er að síðustu mín hrópandi krafa til allra
þeirra sem lesa þetta eða heyra að taka það til
greina, ekki mín vegna, heldur hver sjálfs
sín vegna, og með eptirdæmi sínu allra fjelags-
bræðra og systra vegna. Athugið hvað oft
getur (~~leitt~~) hlotist að vanrækja þetta, og
móti betri vitund. Reynið að ímynda yður
að þjer hver og einn yrðuð fyrir slíku slysi
ímyndið yður ástandið sjálft og slíkt dauð-
stríð. Setjið yður í spor konu og barna er
orðið geta fyrir missi eiginmanns og föður
með slíkum hætti, mundi enda sýn líkt
sem svo væri útlitið sem að framan er
nefndt, og til hugsan þeirra til atviksins dvel-

úr eða auka víða sorgarsárins? Hugsið til
þess (það sakar ekki) en sýnið í verkinu að þjer
gjörið það sem unnt er, og auðvelt til að af-
stýra þessu. — Athugum hversu óum-
[illegible] og fráleitt það er, að vilja fá allar þarfir
vorar sem ódýrastar, en líta ekki við og dauf-
heyrast við reynslunni; rödd samvizkunnar,
þangað til vjer höfum borgað hana með svo
mörgum hinum dýrmætu mannslífum,
og fórnað þeim á hinn hryllilegasta hátt.
Munum eptir því, að vjer kaupum þannig
reynsluna margfalt dýrara en þörf gjörist
og til er ætlast. Munum eptir að því meiri
smámunir sem umbætur er, því stærri og
ábyrgðar meiri er vanrækslan, og að síðustu:
Munum eptir ábyrgð þeirri er á oss hvílir
í tilliti til lífsvarðveizlu vorrar, og meðmanna
vorra, og athugum í sambandi við það, að
á meðan vjer ekki ráðum bót á þessu, þá er
ekki minna en lífið sjálft sett í veð fyrir
slíkri smámunalegri vanrækslu skuld

og verdi hún nú ekki galdin, þá
getum vjer búist við fyr í dag en á morg-
verdum vjer ef til vill að láta eitt eða fleir
manns líf enn á ný í svo ædlilega af borgun.
Við nú koma og almenna athygin alls þ
er bundin ættilegar undarlyktir. þessa
smámunalega stórmáls. —

Jón Þ. Björnsson

"Þau 12 himmtákn"

<u>2. Fiskamerkið</u> byrjar 20. febrúar. Sá sem
undir því er fæddur er af Júpiters náttúru,
kaldur og votur, ber sig vesalmannlega, þó
fríður með deilig augu, og mátulegann munn
og hvíta tennur framyfir neðrimunn, hans
blíð nasl fljótt, er vel snött. er vel talandi
og hefur mátulega lyst til kvenna, hann
hefur sjer einn stallbróðir, og fær eina kon
hann. fær opt arm, og heldur henni eigi leng

hans stærsta lukka er móti suðri; og hans
bezti litur er brúnt og grænt. hans bezta
veiði og útvegur er af sjó og vötnum. Hans
sjúkdómur byrjast á hans miðaldurstíð kringum
hjartað. hans dauði kemur af kvenfólks sorg.
Stúlkan hefur góða forsjón, þó reiðigjörn og sam-
líf. með sínum fyrra manni fæðist hennar ilt,
en með hinum síðari líður hún mótgang, og
hennar dauði kemur af frillulifnaði. —

<u>3. Hrútsmerkið</u> byrjast þann 20. Marz.
Hver sem undir því er fæddur er af Venuss
náttúru, hvítleitur og ástöðugur, og lætur af
sjer vitja af litlu efni, þó mannlegur með
fögrum líkama, langleitur með langan háls
og stórar æðar framan á ennina, þá hann
reiðist. Hann hefur þykkt og mikið hár á sjer.
Klókur veltalandi og vitsjáll, hafnaðugur og reiði-
gjarn, og hefnir sín gjarnan sjálfur. Hann er
mjög hræddur fyrir kvenfólks ástir, eignast 3
konur, fyrst meg síðan ekkju. Hún sinni er
brennandi; og þolir illa umvöndun, hann gengur

opt med lærdum mönnum, og elskar andleg
sidi, en þó hneigdur fyrir veraldlegt gjálífi, han
lidur mótgang í sínum ungdómi, og óskar sjer
opt dauda. Verdur hvorki ríkur nje fátækur, og
lifir bezt á því landi sem liggur móti sólar-
uppgöngu, þar hefur hann sína lukku. Stúlkan
hefur sömu náttúru, er ágjörn samdráttar söm
med deilegt andlit, kinnar sem rósir og fögur
augu. Hún elskar sinn mann, og heldur sig
ærlega og vel hún lidur bakmælgi; lifir í óf-
vid adrar konur, og kemur opt illu af stad,
hennar lukka er eins og karlmannsins.

4. Uxamerkid: byrjast 20. April sá sem
undir því er fæddur, er af Venusar náttúru,
hefur óstödugt sinni, sterkur í sínum
arma, hans litur er raudur og hvítur hann
hefur fögur augu, stutt nef og breidur hann
stóran munn, er fá talaður, verdskuldar
mikid en fær þó litla þökk, hann verdur opt [illegible]
adrar, og prettir opt adra, þá sem honum [illegible]
er hygginn og dramblátur. Nær sólin er í [illegible]

merki hefur hann lukku, engir vinir hans verda
koma honum ad skada. Hann hefur meiri lukku
hjá framandi fólki en skyld fólki. Allt til
síns midaldurs fær hann ríkdóm, sídan kemst
hann til gledi og heidurs, og mun eignast eina
mey til egta konu. Honum er svartur litur
hamingju samur, hann lifir bædi födur og
módur, og flest börn hans verda stúlkur. Lifi
hann 21 ár verdur hann 70 ára. Stúlkan hefur
sömu náttúru, med þykkum líkama, gladvær
med sæta raust og fagra, og heldur sjer vel med
sínum egta manni, sidug og mjúklát, hún
heldur fram sínum ásetningi, hvort hann
fellur vel eda ekki, hún lidur bakmælgi, og
hefur visst teikn á sínum líkama, hana dreymir
úr marga drauma, reynir sjúkdóma, og fædir
sveinbarn med mikilli sótt. Hennar daudi
kemur af vondum tungum og lygi.

5. Tvíburamerkid byrjar 20. maí, hver
sem undir því er fæddur, er af merkúríusar-
náttúru, blódmikill hvítur og votur, med

óstöðugt, sinni margar kunnáttur þrýða
hann góðar skilningsgáfur, hefur hann og
dyggðir, hann er elskaður af höfðingjum, og
verður opt einn höfðingi sjálfur, hann eignast
ríkdóm því hans konur færa honum auð
til handa. Hann hefur langan háls, lagt nef og
andlit, og litlar skálar í kinnum, stórar tennur
og lítil brjóst, stutt líf og er vel talandi
hrósar sjer sjálfur, hefur andvelt sinnið
gott og illt. Hans hyggindi koma meira öðrum
öðrum í hag en honum sjálfum, hann
eignast mikil auðæfi en þau eyðast fljótt, fær
marga vini, og hefur litla lukku, eða þokkmæli
þeirra, er mjög gefinn fyrir kvenfólk, á þennan
máta leiðri hefur hann sína lukku. Tvíbura
merkið er honum lukka samt í öllum hlutum
Verði hann 23. ára verður hann 50 ára. Stúlkan
er „begáfuð" með lærdómi og kunnáttu, hún
fljótar lystir, og hefur þó stöðugt sinni, en
er undirförul, og kemur opt á ókunna staði
fær mikla óvirðingu, eignast tvo eiginmenn
á máti síðri hef... hún sína lukku. —

C. Krabbamerkið byrjar 21. júní. Hver sem
fæddur er undir því hefur mánans náttúru,
óstöðugur óhýr og vill gjarnan koma á illa
af stað, hefur stórt nef, kringlótt enni, stórt
höfuð, mikinn búk og gleður, mikla lukku
en hann ekki lengi hafa. Hann verður
opt forlegunn, hann gjörir meira gagn
framandi fólki en sínu eigin ætt. Hans
heimuglig verk brjótast opt og um borast með
sorg. Hann fær mikinn kærleika til kvenna.
Eignast 2 konur og fær með þeim mikla
lukku, hann slær sjer opt úti selskap
vondra manna, og kemst loks í vond fang-
elsi, hann líður mátgang frá barndómi
og hefur þó náð hjá veraldlegum höfðingjum
er honum er í raunni falskir, hann
fær skaða af illum dómum, eldi, drepsótt eða
vondu blóði. Undir Ljónsmerki hefur hann lukku
til gráða, hann lifir flesta bræður sína, og
hans börn verða illa vanin, og lifi hann 23 ár

verdur hann 80 ára. Stúlkan er vitig gjá[rn]
er blíðkast fljótt, lifir við mata og máltí[ð]
allt til 30 ára, þá verður hún frægt og stendu[r]
vel sitt heimili, er sæmdar full og trú. Tiffa[r]
hún manni sínum mikla farsæld. Eitt dý[r]
da hundur gjörir henni skaða –

(Framhald í næsta bla[ði])

Vorinngangur 1905

Hækkar sól á himinvegi,
hellir geisla flóði skæra
útum geiminn árnalandi
yljar loptið fagurtæra.
Ó! þú loptsins ljósa gjafi
líf og yl er frá þjer streymir
hví ekk dásemd oft þú eigi
önn er lyginn manna heimi
Heilikt gleði er það ekki
oss er dveljum norður í höfum
þegar vinnur dagsins drottning
dag hvern, stund frá myrkra höfum
Styttast nætur, röðkar rofar
röðull fagur árla stígur,
loptið vermir lýsir heimi
lengra fordast, seinna hnígur.
Býr hún fjalla brúnir háar
blóma ofnum sigur kransi
raðinum öllum rauða gulli
endum eðalsteina fansi.
Glitra á tafl ískristallar
uns þeir þíðna og niður síga
leitir greitt úr giljum falla
gnauða uns fatm í ránar hníga.
Þíðna brekkur blómin lifna
og brosa móti himindrotting
ránar vanga rífur þrifna
raði sker af tími lotning.
Komu vorsins boðar blíða
breytingin á sjó og landi
glaðir fugla flakkar hóða –

framum gúrsum hitt Kveikandi.
Kveðjum allir vinir væter
vegani munum farsi hljóta
hülsum vori! úr huga mínum
hiler áskir fram sig bijóta.
Verum þú sæl vorn anda, og auðga
allslags munt, og dyggðum sönnum
fjilagsblóm í bijóstum fljétta,
er beri gáðanum ávöxt mönnum.
Rafni myrkar síði og þretta
rásir kærleiks saman vaxi
þá mun dáð og þekking rjetta
þroskast líkt og korn á axi.
Þá mun fegra foldu þú
fram koma dema sumar blíða
Þá mun ást til ættarjarðar
vinnig fyllu hugi lýða.

Sigurjón Jónasson

Forlagavísur

1.- Hjer er spilling hörð fram sögð
hjartað kryllings flytur
allt er bygðin ýtilögð
eptir hryggðin situr.
2. Þó nýir horfi helja mál,
hjer skal ei um kvarta
og var rænd af illri sál,
ást og blíða hjarta.
3. Hjer er engin unaðsstand
allt sem lengir kvíðann
min er gengin gleði úr land
grenja og þrenging síðan.
4. En jeg mynda ætla dóm
ein á strindi fríða
min er lyndin tára tóm
ber sem hrindir kvíða.
Sigurlaug Jónasdóttir á Tjörn

Saknaðar stef eptir látna konu

1.– Ó! því má jeg ei nú hjer sjá,
auðann bæ og tómann,
nú er fallinn fölskvi á,
fríðann andlits blómann.

2. Þjer jeg enni þakka í,
þar af kunni jeg sögur,
þú orti ennin eilífð í,
eins og sunna fögur.

Sigurlaug Jónasdóttir

Svör

við spurningum í 7. blaði fjallfara.

1. Svar: Aldrei hefur það verið tekið fram að allir gagnsæir hlutir, og þar á meðal þá hafið, væri seinir til að taka til sín hita sólargeislanna, og annara bjarta geisla í samanburði við dimma fasta og ógagnsæja hluti, svo sem jörðina. Á þessu náttúrulögmáli byggist orsökin hafgolu og fjalla kuls eða landgolu. Á heitum sólskins degi hitnar landið svo fljótt, að jafnvel strax á millum dagmála og hádegis er það orðið heitara en sjórinn það drekkur þá þegar frá sjer hita í dimmum geislum til loptsins yfir því, og hitar það. Eins og flestir hlutir gjöra við hita, þenst loptið nú út, rýmkast þess eykst, og það léttist. Við þetta hvorttveggja lyftar það burtu upp og útá við, til að gjöra

jöfnuð við kalda loptið yfir sjónum, þannig
myndast hitar lopt straumur út yfir hafið
uppi loptinu er ofir verður ekki verið við,
en einmitt við þennan lopt straum
rýmist pláss fyrir hið kalda og þunga sjávar
lopt inn yfir landið. Af því það lopt er
þyngra verðar sá straumur undir hitar
með yfir borðinu og því verður ofir honum
varir sem svalur hafgola, er blæs lengsta
hluta dagsins af sjó inn yfir landið. Hve
snemma hún byrjar, hve lengi hún
helzt frameptir, og hve sterk hún er, fer
bæði eptir ~~því~~ hitanum, ásigkomulagi
lands og lopts, og öðrum lopt straumum
er stundum geta eytt honum jafnvel um
há dag. Undir kveld kemst aptur jafn-
vægi á. Eins og landið er fljótt að taka á móti
hitanum, eins er það einnig fljótt að sleppa
honum aptur, það má því kalla fljótt til aptur
og örl til eyddu. Hjer komumst ofir aptur
að gagnstæða eðli láds og lagar: Hitaafli

og hita eydslu hafsins, gengur til tölu lega
jafn <u>seint</u>, sem hvortveggja gengur jafn
fljótt á landi. Það heldur því fastum
hita sínum fram undir kvöld, og jafnvel
fram um og yfir mið nætti. Seinni part
dagsins hefur landið farið að kólna aðdi.
Að kveldi er það orðið engu hitara en
hafið. Þess vegna er ládeyða og logn, og þessi
hreina hæga og þægilega kvöldkyrð ríkjandi yfir
náttúrunni margt íslenzkst sumarkveldið
En heldur landkælingin áfram, loks er það
orðið <u>kaldara</u> en hafið, og hið þunga svala
land lopt streymir nú innan af landinu
frá fjöllunum og útaf ströndunum til að
hita eptir jöfnuði við hið léttara sjávar lopt,
þessi gola helzt opt frá því fyrir óttu og fram
um dagmál, verður oss merkjanl. sem land
gola eða fjallahast, þá er jafnvægi og logn um
stund, og svo byrjar sama sagan á ný.—
<u>2. Svar</u> „Það er nú líklega, að það sje
silungar í tjörnunum þarna, það sem

eru uppgöngu augu í hunni." Jeg
sjálfur verið hugmaraottur að slík
ordum, sem bornin hafa verið fr
með miklum sannfæringar-
krapti; jáfnvel í tilliti til háfjalla
tjarna. Hverjum heilskygnum
manni ætti samt með afar lítil
athugun að geta skilist að ekki nó
sú ímyndun neinni átt, að nokkur
fiskitegund á yngra eða eldra þrosk
stigi gæti komist neðan úr jörðinni
Annað hvort, að sömu gangur væri u
hafinu eða vötnunum neðan jarðar og
fiskur steypti sjer á endann niður un
augu í hafsbotninum, og fikaði
svo áfram innani jörðinni uppí v
þar til hann kæmi þarna upp komin
á mörg þúsund feta hæð. Auðvitað
þá drifinn af sínum eigin ígrundaða vi
og vilja krapti. Nú ellegar þá að uppru
fiskitegundanna væri einmitt sjálfu ellleg

jarðarinnar, og leitaði svo æfinlega upp í gegnum
botn hafs og vatna. Hvort tveggja er jafn-
sennilegt, og þarf auðvitað engra orða
við frekar. —

Annað mál er það að „uppgönguaugu"
eða undirvatnsæðar í tjörnunum og vötnunum
getur verið eitt helsta skilyrði fyrir lífi
þeirra tegunda er þar kunna að búa
og hafa búið, með því að orsaka það
að vatnið geti þótt grunnt sje aldrei
botnfrosið að vetrinum. Þareð það
vatn er eptir þeim æðum flytst er komið
úr neðri jarðlögum en þeim er frost
nær til, og hefir því þann hita í sjer
fólginn, til að miðla hinu nær ískalda
yfirborðsvatni, sem hvert annað kalda
vermsl í pyttum og ~~dýjum~~. —

3. Svar Fæstir af oss hafa ef til
vill sjeð tíbrá, bæði vegna þess að
hún er hjer sjaldgæf og optast fram-

ógreinilegj, en engu síður vegna þ almenna brests vors að ganga ben andi fram hjá svo ótel mörgu í nátt urunni, sem farti veri æ að vekja hjá oss sélaritka undrun og aðdáu ef vald vanans og athuga leysisins byrgði oss ekki sýn. —

Einhvern heitann blíðan og stöð lygnann sólskynsdag að vori, eða þ an af sumri, verður mjer gengið neðan úr byggðinni og uppi hlíðin þegar komið er á eða uppundir brún verður mjer litið við og yfir byggðin eða láglendið. En mjer bregður við. Allt nema staðurinn t sjá stendá er komið á eina kommilega hreyfingu. Ljósvakinn gengur til frá í smágjörðum sikvikum titrand bylgjum, er synast opt á fleygi ferð, færast litið úr stað. Stundum virða þær sakja útá við í allar áttir, stundum í eina átt, sundum synast þær færast saman í eina ólgandi sikviku, er fyrir augunum rennur saman í eina ógreinilega bringitu, og sýnir jafnvel fjöllin í kring óbifanl. frá rótum með hlíðum sínum hæðum hólum og bæjum eins og lifandi á þræði; sveifandi sititrandi og vaggandi í þessu tjásblikandi lopthafi. Innan stu svipan er allt horfið, og allt sjest með kyrrum kjörum sem fyr, eins og ekkert hefði í skorist. Þetta er það sem kallað er tíbrá. —

Hjer sjest hún þó sjaldan svona greini lega, en opt getur aðgætið auga sjeð tíbrá hjer í smærri stýl og notið yndis af. Um orsakir tíbrár eru deildar meiningar, og eigi gott að segja ákveð ið um. — Þó hún mætti að meira eða minna leyti kallast sjónhverfing, þá eiga einnig þar eðlilegar orsakir þó deildar sje ~~…~~

Þessi einkennilega náttúra við burð-
standa í beinu sambandi við hinu
dimma lita útgeislum jarðarin-
og hinir margvíslega lita breyting-
og þyngdar hlutföll loptsins, e-
hin ógreinanlega marg breytta
geislabrot sólar ljóssins í lopt-
inum, þegar þau eru í kyrð og
mis þjett, mis þung og mis heit
Helgað getur því eigi greint nema
á hverja stefnu geislanna, er
þeir kvíslast svo breytilega og
til þess (augans) úr ýmsum áttum
svo allt rennur fyrir augunum sem
í eina iðu. Opt er lítill andvari er
opt nægilegur til að svifta öllu í b-
og þá er sýnin horfin. —

<u>7 svar</u>: Ómur um mikil fenglig-
og áhrifa meiri andra sýn í lopti ber
stöku sinnum við hjer hjá oss.
Fyrir 6 árum síðan var jeg staddur f-

Skagafirði. Var á hraðri ferð, því heimfýsin eptir miss-
-is burtveru er flestu öðru færari um að flýta ferðmanns
-d hinn fráða lokmarki. Það var hlýr og blíðar vordagur, þíða að
lopti, og þó sólskin dauft, og sunnan gola. Þegar jeg reið út Hólminn
-f Drangey sá jeg allt í einu upp síðan Reykjaströndin einkum belgir
Brátt sá jeg alla húsaþyrpinguna Sauðárkróks upphafna og
-s Borgarborgina. Allt þetta og miklu fleira, stardi jeg á í
-tta innbyrðis sambandi, vaggandi sjer í þessum upphæðum
einkum var Drangey tilkomumikil, hún ruggaðist í loptskipinu
til og frá, færðist þó ekkert úr stað, og mjer virtist hún, þó heila
hafflötinum eins og jeg bjóst við. Allt þetta virtist mjer eins
-g uppá hæðum, þar sem jeg sótti neðan frá og upp til þess
-tir að líðandi brekku. Í einum stuttum sprotti fannst mjer
jeg geta náð Sauðárkróki; og þá mundi stutt steinsnar til Dr.
-o stórt, svo skýrt og svo nærri sýndist mjer allt standa, þó
jeg auðvitað vissi að um 4 skipsti leiðir fleiri milum, enda reyndist
-ög að því meira sem jeg ~~sótti~~ sókti áfram, því meira lækkaði hálin
-g allt sýndist flýja undan mjer, og norður á við, og þegar jeg kom
-ið út Borgarsveitina var allt komið í samt lag, nú allt sem mjer var kært
-vildi heilsa mjer á sínum rjetta stað, þó það sem fagnandi vinir vilda fá mjer gleði
-ir yfir heim komunni, og gjöra mjer hana sem inndælasta og minn-

staddur, og jeg var jafn hrifinn af þessum einkennilega sjón-
eins og jeg var sannfærður um að aukin þekking á náttúrunni skygði
mjer margbreytileik hennar, og opnaði manni nýjar fleiri og fleiri
sjónarsvið í ríki hennar. Því það sem jeg hafði vísl. numið [illegible]
um þetta atriði var mjer, svo fersku minni, að jeg var viss um að
sjón var ekkert annað, en það sem á vísinda máli er kallað „Fata [illegible]"
og á mínu máli loptspeglun eða <u>hillingar</u>. —

Hilling eða loptspeglun, er eins og nafnið bendir til, endur-
speglun ýmissa <u>fastra</u> hluta í loptlögunum, alveg á sama [illegible]
eins og menn t. d. sjá mynd sína í tæru og kyrru vatni. Svo
að hilling geti sjest, þurfa loptlögin að vera ólík að hita, [illegible]
og þjettleika. Þá leggjast þau í reglu leg lög. Hluturinn speg-
ast í neðsta loptlaginu, þar kemur hann fram á höfði, næsta
loptlag speglar aptur þessa mynd sem snýr honum við, sem
gildandi regla við alla endurspeglun. Ef fleiri loptlög [illegible]
leg, þá fer sem á sömu leið. Við þriðja orsakar endurspeglun
mynd hlutarins stendur þá aptur á höfði, hin fjórða
snýr henni aptur við, og hækkar hana að því skapi. Eptir [illegible]
fjölfaldri hlutdeilu þessara sjónhverfinga mynda, get[illegible]
hæðin verið jafnvel feykileg og hillingin því til komin
því áhorfandanum sýnist hluturinn í þeirri stefnu

er geislarnir falla síðast inn til augans. Af þessu
er auðsætt 1. að vjer getum sjeð hluti í hillingu sem
eru undir eða fyrir neðan sjóndeildarhring.
2. að í hillingu getur mynd hlutanna allt að einu
staðið á höfði. 3. Að hilling getur átt sjer
stað, þó afar lítill andvari sje með jörðu.
4. Að þá verða lopt sjónir hvikari, vegna
þess að hin blævakna breyting fyrsta lopt-
speglunarinnar helzt við, hve langt sem
myndin hleðst upp, þó hin efri lopt lög
væru alveg í kyrrð, og loks í 5. lagi, hve rangt
það er til orða tekið að kalla í daglegu tali að
„hilli undir" menn og hluti, þó þeir „beri við
lopt". — Í löndum þeim sem hafa óstöðuga
óreglubundna, og vindasama veðuráttu
eru hillingar bæði sjaldgæfar, og opt bæði
óreglulegar, lágar og hvikar, og enn skamm-
vinnari og hverfulli en annarstaðar, svo
er það, varið hjer á Íslandi. Líklega verður hjer
varla meira en tvöföld endurspeglun í
hillingunum. En í suðurjarðar löndunum

Þar sem ódrættan fylgir nær innr[illegible]
utan reglum, eru hillingar bæði stór[illegible]
legar, og svo gott sem daglegar. —

„Mennirnir verða sem úlfaldar, [illegible]
úlfaldarnir sem fjöll" segja Araba[illegible]
sem opt á ári ferðast með stórar úlfa[illegible]
lestir yfir hina 250 mílna breiða ald[illegible]
og hættufullu sandauðir eyðimörkina
„Sahara". — Það eru hinar stórkostleg[illegible]
hillingar miðjarðarlandanna
er gefur þeim ástæðu til að haga [illegible]
sínum þannig. — J. Jó Bj.

Jeg finn því ekki ástæðu til að fara [illegible]
orðum um þessi framangreindu, a[illegible]
en vona að það sem sagt hefur verið um
sem svör, geti gefið áttungalinum les[illegible]
eyjitta hugmynd um hvernig á hverju fy[illegible]
sig stendur.. J. Þ. Bj.

Haga sníðin hef jeg nú, hjer sem þú vilt fá eitt[illegible]
fjallabúum verða af trú, blað á línum þetta.

Sigurlaug Jónasdóttir Þórun